

ČESKÝ JAZYK 3

pracovní sešit pro 3. ročník, 1. díl

vytvořený v souladu s RVP ZV

A Y

Vyzkoušejte
8 stran z nového
plněbarevného
vydání
více informací na zadní straně

OBSAH

I. Opakování	2–13
1. Věta, slovo, slabika, hláska	2–3
<i>Slohová cvičení – vyprávění</i>	3
2. Abeceda	4
3. Psaní <i>u/ú/ů</i>	5
4. Psaní <i>i/í</i> po měkkých souhláskách	
Psaní <i>y/ý</i> po tvrdých souhláskách	6–7
<i>Slohová cvičení – pozdrav, představení se</i>	7
5. Slova se skupinami <i>dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</i>	8–9
6. Psaní souhlásek uvnitř a na konci slov	10–13
<i>Slohová cvičení – popis</i>	13
II. Nauka o slově	14–20
1. Slovo a skutečnost, význam slov	14
2. Slova protikladná	15
3. Slova souznačná	16
4. Slova nadřazená, podřazená, souřadná	16
5. Slova mnohoznačná	17
6. Slova citově zbarvená	17
<i>Slohová cvičení – dokončení příběhu</i>	18
7. Slova příbuzná	19
8. Nauka o slově – opakování	20
<i>Slohová cvičení – příprava na vycházku</i>	20
III. Hláskosloví a výslovnost	21–22
1. Stavba slova	21
2. Slovní přízvuk	22
IV. Psaní <i>i, í/y, ý</i> uvnitř slov po <i>B, L, M</i>	23–41
1. Obojetné souhlásky	23
2. Vyjmenovaná slova po <i>B</i>	23–27
Vyjmenovaná slova po <i>B</i> – opakování	28
<i>Slohová cvičení – rozvoj fantazie</i>	28
3. Vyjmenovaná slova po <i>L</i>	29–33
Vyjmenovaná slova po <i>L</i> – opakování	34
4. Vyjmenovaná slova po <i>M</i>	35–39
Vyjmenovaná slova po <i>M</i> – opakování	40
Vyjmenovaná slova po <i>B, L, M</i> – opakování	41
Klíč	42–48

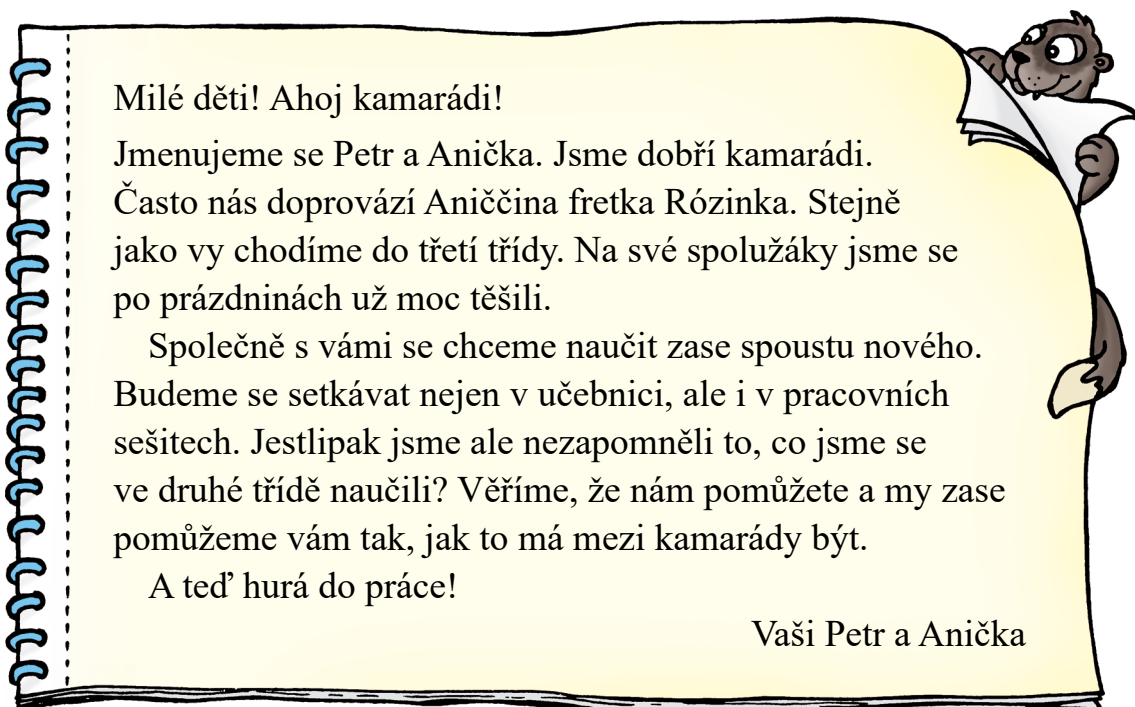

Lenka Bičanová, Alena Bára Doležalová

Český jazyk 3

pracovní sešit pro 3. ročník, 1. díl

vytvořený v souladu s RVP ZV

Pracovní sešit je ideálně provázaný s učebnicí Český jazyk 3

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.

II. NAUKA O SLOVĚ

1. SLOVO A SKUTEČNOST, VÝZNAM SLOV

1. Pozorně si přečti text a vysvětli význam zvýrazněných slov.

Červená muchomůrka stála v trávě a **brečela**:

„Nikdo mě nechce. Jsem jedovatá. Každý sbírá hříbky a všechno možné, a mne si nikdo nevšimne. Buhuúú!“

Kateřina seděla na bobku vedle ní a lámala si hlavu, jak ji potěšit.

„Neplač, muchomůrko. Za nic nemůžeš. Buď ráda, že jsi **zdravá!**“

„Bodejť bych nebyla zdravá, když mě ani ten slimák nechce. Ehééé! Ehééé!“

„Nic si z toho nedělej, muchomůrko. Všechno není k jídlu. Podívej se, muchomůrko, jakou máš krásnou barvu. No řekni sama, má někdo v lese takovou barvu?“

„Žádnou barvu nemám,“ **štkala** houbička. „Všechno je zelené.“

„Jenom ty jsi červená. Přinesu ti z domova **zrcátko**, uvidíš to!“

Přiběhla se zrcátkem a nastavila je houbičce. Muchomůrka se podívala a ztichla. Ještě třikrát popotáhla a bylo po pláči.

(Daisy Mrázková: Neplač, muchomůrko; zkráceno a upraveno)

a) Označ slova nebo části vět podle následujících zadání.

červeně Kde stála červená muchomůrka?

modře Proč muchomůrku nikdo nechtěl?

žlutě Kdo seděl na bobku vedle muchomůrky?

zeleně Co přinesla Kateřina z domu muchomůrce?

b) Společně vysvětlete význam spojení *sedět na bobku*, *lámat si nad něčím hlavu*.

2. Růžinka zpřeházela slova. Dovedeš z nich sestavit věty? Správné pořadí slov ve větě zapiš číslicemi do rámečků za slovy. Věty napiš.

podzim

listí.

Na

opadává

vítr.

fouká

silný

Dnes

3. Petrova soutěž. Společně skládejte slova ze slabik. Některé slabiky můžete použít i vícekrát. Vybraná slova napište.

BĚ

VĚ

STĚ

ZMĚ

PŘÍ

TA

HŘÍ

NA

JÍŘ

ZÁ

BĚH

RA

2. SLOVA PROTIKLADNÁ

1. Stejnou pastelkou vybarvi slova protikladná. Dovedeš to jako Anička?

veselý	čisté	mokrá	malé	štěstí	smůla	otevřený
plný	zavřený	špinavé	suchý	velké	prázdný	smutný

2. Dopln slova protikladná. Vylušti křížovku a tajenku nakresli do rámečku.

1. levá

2. – Ó

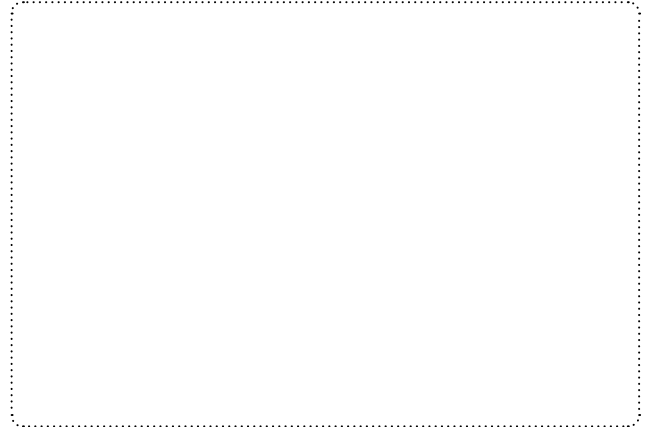
3. daleko

4. hluk

5. začátek

6. nízký Y

7. světlo

3. K uvedeným slovům doplň slova protikladná.

dlouhý	rychle	start
hloupý	dole	pravda
vysoký	vpředu	večer
studené	dobře	radost
chudý	málo	den

a) Ke kterému slovnímu druhu patří slova v jednotlivých sloupcích?

4. Pod obrázky napiš slova protikladná.

MOKRÁ

SILNÝ

VESELÁ

NEMOČNÝ

ŠPINAVÁ

3. SLOVA SOUZNAČNÁ

1. Spoj slova souznačná.

hezká	chladný	dívat se	povídat
studený	mraky	běžet	zářit
dívka	pěkná	plakat	hledět
oblaka	jídlo	svítit	utíkat
pokrm	děvče	mluvit	naříkat

2. K uvedeným slovům vymysli vhodná slova souznačná. Napiš je na linku.

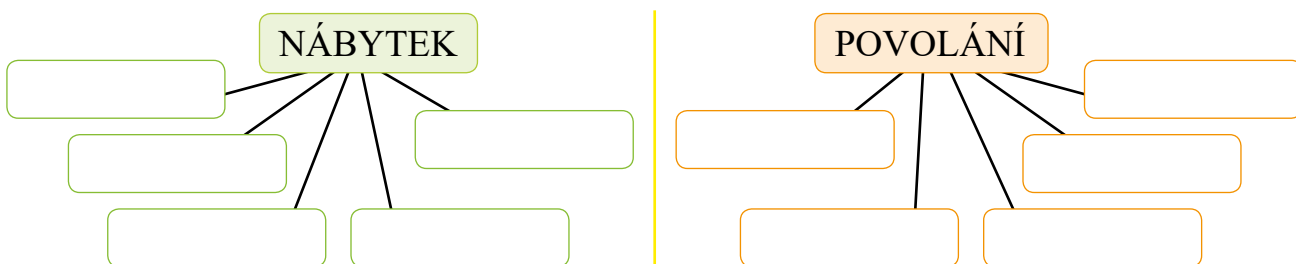
Kamarád, nádhera, těžký, neslyšící, fotbal, sirka.

4. SLOVA NADŘAZENÁ, PODŘAZENÁ, SOUŘADNÁ

1. Róžinka pomíchala slova. Dovedeš je rozdělit na tři skupiny souřadných slov? Slova, která patří do jedné skupiny, vybarvi stejně.

běh	bříza	kladívko	javor	hoblík	dub
šroubovák	buk	tenis	pilník	lyžování	plavání

2. K uvedeným slovům nadřazeným doplň slova podřazená.

a) Na volný list papíru vytvoř myšlenkové mapy na téma *hudební nástroj a školní potřeba*. Doplňuj do nich slova podřazená.

3. Vybarvi slovo, které do řady souřadných slov nepatří. Řekni, proč tam nepatří.

červená	modrá	borůvka	žlutá	bílá	černá
Vltava	Praha	Brno	Zlín	Olomouc	
Helena	Sára	Věra	Anežka	Monika	Petr
čepice	rukavice	sáně	šála	bunda	kožich

5. SLOVA MNOHOZNAČNÁ

1. Pojmenuj obrázky. Napiš alespoň dva významy těchto slov.

košík

nákupní

náhubek

2. Zkus vymyslet alespoň dva významy těchto slov. Nakresli je.

ručička

provaz

kohoutek

raketa

jazyk

a) Vyber a křížkem označ slova zdobně.

6. SLOVA CITOVĚ ZABARVENÁ

1. Ve větách vyhledej a podtrhni slova citově zbarvená. O jaká slova se jedná?

Moje bábinka je nejhodnější na světě.

Náš pejsánek se jmenuje Dax.

Můj mladší bráška už spinká.

Když jsem byla malá, maminka mi říkala Haninko.

Po obloze plují malé bílé mráčky.

Svítil sluníčko.

2. Ve větách vyhledej a podtrhni slova citově zbarvená. O jaká slova se jedná?

Na konci města stojí stará barabizna.

„To psisko musí z domu!“

„Ségra, pojd' mi pomoci s úkolem.“

„Necpi se pořád těmi párky!“

Eda neváhal a chytil příležitost za pačesy.

„To byl ale drzoun!“

SLOHOVÁ CVIČENÍ – DOKONČENÍ PŘÍBĚHU

1. Podle obrázků společně vyprávějte příběh.

- a) Vymysli a napiš nadpis k celému příběhu. K jednotlivým obrázkům vymysli nadpisy. Doplň je do volného prostoru u každého obrázku.
- b) Ke každému obrázku napiš alespoň dvě krátké věty. Do posledního okénka dokresli závěr příběhu a dopiš, jak příběh skončí.

Nadpis k celému příběhu: _____

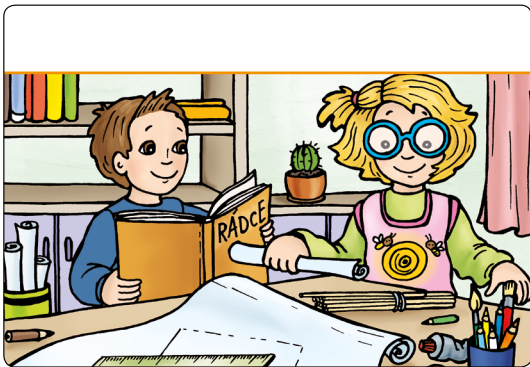

---

7. SLOVA PŘÍBUZNÁ

1. Víš, co mají slova v každém řádku společného? Podtrhni společnou část slov. Jak takové části slova říkáme?

lesník, prales, zálesák, zalesněný, lesík
stavba, stavební, výstavba, přestavba
hrad, hradba, hradní, podhradí

Společné části říkáme _____.

2. V každém řádku vybarvi slova příbuzná. Zbyte ti slovo, které do řady příbuzných slov nepatří. Víš proč?

cestovatel	cestovat	cestopis	mapa	cesta
letišťe	letadlo	pilot	letuška	letec
listopad	strom	listnatý	listový	listí

3. Doplnuj podle vzoru.

Vzor: ob DAR ovat   ŽAB ka

  STROJ   LÉK

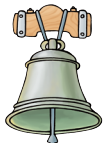
  PLAT   VOD

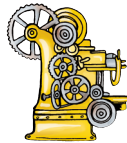
4. Najdi čtyři skupiny příbuzných slov. Každou skupinu vybarvi jednou barvou. Slova z každé skupiny vypiš do sloupce a vyznač jejich společný kořen.

kostra   syký   sadař   lyže   lyžař   zásyp

přesadit   lyžovat   posypat   kostička   sadařství   kostlivec

5. Skládej slova pomocí předpon a přípon. Slovo z obrázku tvoří kořen slova. Některá slova napiš na linky.

za- -eček
-ař
-it

pří- -ní
-ník
-ář

8. NAUKA O SLOVĚ – OPAKOVÁNÍ

1. Přečti si pozorně text.

Podzim má podivné nápady. Chodí si po venku a najednou ho napadne, že by mohl celý svět pěkně vymalovat. Dlouho se nerozmýšlí – vezme štěteček a barvy a maluje. Tady červenou, tamhle žlutou, jinde zas zelenou a bílou a šedou a hnědou... Střídá jednu barvu za druhou, chodí polem, loukou, lesem, a kudy projde, hlavu na to, všechno je hned na strakato.

(Jindřich Balík: *Mateřídouška*; upraveno)

a) Označ slova nebo části vět podle následujících zadání.

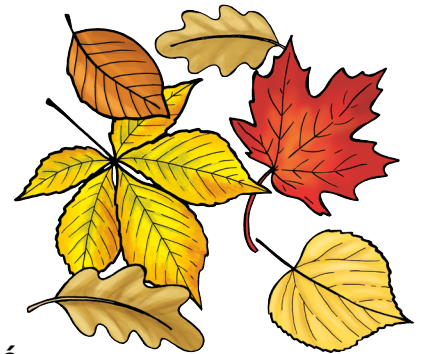
červeně Označ slovo protikladné ke slovu *uvnitř*.

modře Označ slovo souznačné ke slovu *náhle*.

žlutě Označ slovo souznačné ke slovu *hezky*.

zeleně Označ řadu souřadných slov ve čtvrté větě.

hnědě Označ slovo citově zabarvené.

b) Ke každému z uvedených slov napiš jedno slovo příbuzné.

svět _____

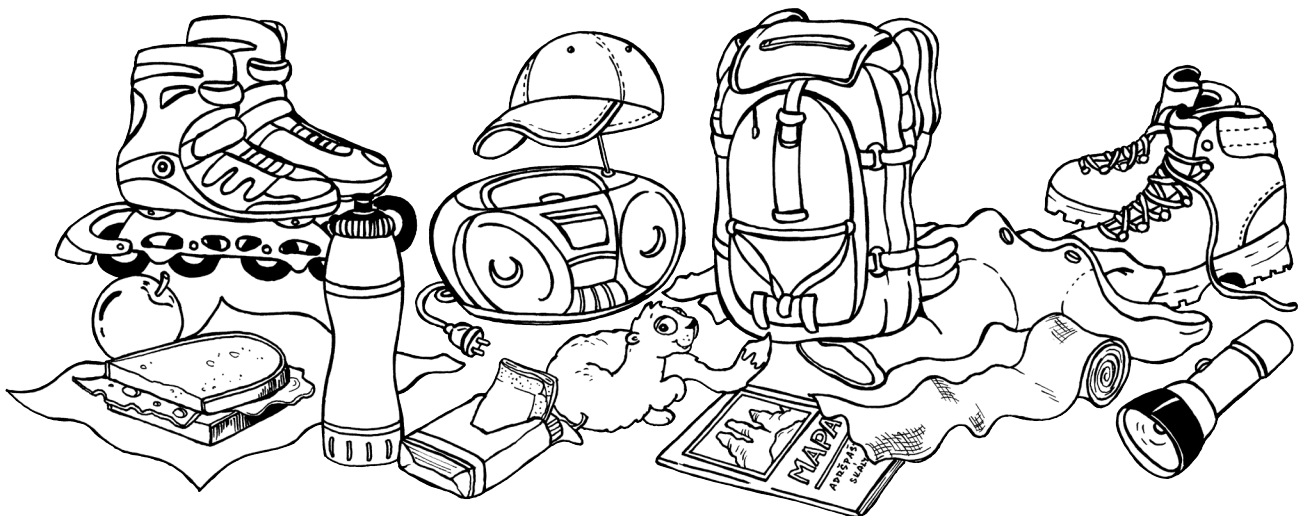
barva _____

malovat _____

les _____

SLOHOVÁ CVIČENÍ – PŘÍPRAVA NA VYCHÁZKU

1. Petr s Aničkou se chystají na vycházku do Adršpašských skal. Róžinka jim nachystala některé věci na cestu. Vybarvi ty, které by děti neměly zapomenout. Napiš, co by sis vzal na vycházku ty.

PŘEHLED VYBRANÝCH TITULŮ UCELENÉ ŘADY PRO ČESKÝ JAZYK 1. STUPEŇ ZŠ

2. ročník		3. ročník		4. ročník		5. ročník	

Více informací naleznete na: nns.cz/cestina

Mgr. Lenka Bičanová, Ph.D.; Mgr. Alena Bára Doležalová

ČESKÝ JAZYK 3

pracovní sešit pro 3. ročník, 1. díl
vytvořený v souladu s RVP ZV

Odpovědná redaktorka: Mgr. Alena Bára Doležalová

Pedagogická spolupráce: PaedDr. Ilona Bartůňková; Mgr. Romana Bartalošová

Jazyková spolupráce: Mgr. Radka Svobodová; Mgr. Magdalena Konečná, Ph.D.; Mgr. Kamila Kořínková

Ilustrovala: Andrea Schindlerová

Grafická úprava obrázků: Mgr. Markéta Matysová

Grafická úprava: Libor Kapoun

Reklamní vydání (2021)

Vytiskla: Tiskárna Vikýřovice

Vydala:

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286, 777 577 739
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz

© NOVÁ ŠKOLA, s.r.o., 2021

Seznamte se s novými **plněbarevnými** vydáními oblíbených pracovních sešitů, které jsou ideálně provázané s učebnicí Český jazyk 3

Čím se vyznačují nová plněbarevná vydání Český jazyk 3:

- navazují na učební materiály pro 2. ročník: Český jazyk 2 (učebnice), Český jazyk 2, 1. a 2. díl (barevné pracovní sešity)
- doplňují se s pracovními učebnicemi *Jsem čtenář 1* a *Jsem čtenář 2*
- mají moderní a přehledný vzhled se smysluplným využitím **plné barevnosti**
- obsahují různorodá cvičení systematicky směřující k osvojení učiva i souvisejících dovedností
- přinášejí pozvolný nárůst obtížnosti (úlohy nejprve jednodušší svým obsahem i formulací zadání)

Ke každé kapitole z učebnice patří kapitola v pracovním sešitě, která obsahuje různorodá cvičení systematicky směřující k osvojení učiva.

Stejně jako v učebnici jsou pravidelně zařazeny kapitoly věnující se **slohovým cvičením**. Pro větší přehlednost jsou barevně odlišeny.

systematická práce s textem (rozvoj porozumění textu na různých typech cvičení)

II. NAUKA O SLOVĚ

1. SLOVO A SKUTEČNOST, VÝZNAM SLOV

1. **Pozorně si přečti text a vysvětli význam zvýrazněných slov.**

Červená muchomůrka stála v trávě a brečela:
„Nikdo mě nechce. Jsem jedovatá. Každý sbírá hříbky a všechno možné, a mne si nikdo nevíšimne. Buhuuu!“
Kateřina seděla na bobku vedle ní a lámalá si hlavu, jak jí potěšit.
„Neplač, muchomůrko. Za nic nemůžeš. Buď ráda, že jsi zdravá!“
„Bodej! bych nebyla zdravá, když mě ani ten slimák nechce. Ehééé! Ehééé!“
„Nic si z toho nečekej, muchomůrko. Všechno není k jídlu. Podívej se, muchomůrko, jakou máš krásnou barvu. No řekni sama, má někdo v lese takovou barvu?“
„Žádnou barvu nemám. Škála houbička. – Všechno je zelené.“
„Jenom ty jsi červená. Přinesu ti z domova zračko, uvidíš to!“
Příběhla se zračkem a nastavila je houbičce. Muchomůrka se podívala a ztichla. Ještě třikrát popotáhla a bylo po pláči.
(Danyš Mrázeková: Neplač, muchomůrko; zkráceno a upraveno)

a) Označ slova nebo části vět podle následujících zadání.

červeně Kde stála červená muchomůrka?
modře Proč muchomůrku nikdo nechtěl?
žlutě Kdo seděl na bobku vedle muchomůrky?
zeleně Co přinesla Kateřina z domu muchomůrce?

b) Společně vysvětlete význam spojení *sedět na bobku*, *lámat si nad něčím hlavu*.

2. **Růžinka zpřeházela slova. Dovedeš z nich sestavit věty? Správné pořadí slov ve větě zapíš číslicemi do rámečků za slovy. Věty napiš.**

podzim listí Na opadává
vitr fouká silný Dnes

3. **Petrova soutěž. Společně skládejte slova ze slabik. Některé slabiky můžete použít i vícekrát. Vybraná slova napište.**

BĚ VĚ STĚ ZMĚ PŘÍ TA HRÍ NA JÍR ZÁ BĚHÍ RA

14 Neznám-li význam slova, zeptám se na něj. NE ANO Uč. str. 21

2. SLOVA PROTIKLADNÁ

1. Stejnou pastelkou vybarvi slova protikladná. Dovedeš to jako Anička?

veselý čistě mokry malé štěstí smůla otevřený
plný zavřený špinavě suchý velké prázdný smutný

2. **Doplň slova protikladná. Využití křížovku a tajenku nakresli do rámečků.**

1. levá 2. Ó
3. daleko 4. hlak
5. začátek
6. nízký 7. světo

3. **K uvedeným slovům doplň slova protikladná.**

slouhý ryeble start
hloupy dole pravda
vysoký vpředu večer
studeně dobe radost
chudý málo den

a) Ke kterému slovnímu druhu patří slova v jednotlivých sloupcích?

4. **Pod obrázky napiš slova protikladná.**

ROZMÁ SILET VESELÁ NEHOČETĚ ŠPIKACÍ

Uč. str. 22 Vytvořim dvojici slov protikladných. NE ANO 15

SLOHOVÁ CVIČENÍ – DOKONČENÍ PŘÍBĚHU

1. **Podle obrázků společně vyprávějte příběh.**

a) Vymysli a napiš nadpis k celému příběhu. K jednotlivým obrázkům vymysli nadpis. Doplň je do volného prostoru u každého obrázku.
b) Ke každému obrázku napiš alespoň dvě krátké věty. Do posledního okénka dokresli závěr příběhu a dopiš, jak příběh skončí.

Nadpis k celému příběhu: _____

18 Podle obrázkové osnovy dokončim příběh. NE ANO Uč. str. 25

skládání slov ze slabik

doplňovačky

odkaz na odpovídající strany učebnice

množství barevných ilustrací

tzv. balanční pásek sloužící k formativnímu sebehodnocení

Při zakoupení **pracovních sešitů Český jazyk 3, 1. a 2. díl**, pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli **MIUČ+ dle vlastního výběru** na školní rok 2021/2022 (školní multilicence a žákovské licence). Na objednávku připište „Akce ČJ 3“.

Akce platí do **30. 9. 2021**.

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286, 777 577 739
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz

Více informací naleznete na:
nns.cz/cestina

